

Mircea Oprea

Sindromul quijote

„O, Aira, cetate de marmură și de beril, fără număr sunt frumusețile tale! Cât îmi plăceau boschetele gingașe și parfumate de pe celălalt mal al râului Nithra! Și cascadele micului Kra, care curgea prin valea înverzită! Prin păduri și prin luncă, ghirlande de flori își împleteau, unii altora, copiii. Pe înserat visam vise stranii sub copacii muntelui, privind dedesubt luminile cetății și pe Nithra cel tăcut, ca o panglică de stele reflectate.”

H.P. Lovecraft, Căutarea lui Iranon

Mi-au plăcut dintotdeauna cărțile acelea. Și broșurile, știu că într-o vreme apărea o colecție care publica broșuri. Eu n-am mai apucat-o activă, dar mi-au ajuns în mână câteva. Eram elev și le citeam pe sub bancă. Îngălbenite, cu coperta desprinsă de restul filelor, uneori aveau pagini lipite cu bandă de scotch ca să nu se piardă unele de altele. Se vedea imediat că și altora le plăcuseră, nu s-au lăsat până nu le-au șters prin colțul de jos capetele de rânduri, de cât au tot trecut cu degetele umede peste ele. Umede și unsuroase, de la sanvișurile mâncate în pauzele dintre lecții.

Dar asta contează prea puțin acum. Le-am și pierdut urma, însă ce-am citit mi-a rămas întipărit în minte. Cel mai mult m'au plăcut cărțile despre planeta Marte. Și broșurile, fiindcă în câteva am găsit subiectul ăsta. „Există viață pe planeta Marte?” se întreba cineva, mi se pare că un rus, iar în povestirea tipărită tot acolo marțianul apărea pe copertă, mic și cu ochi bulbucați. Mi-a părut cam stânjenit de faptul că trebuia să se arate cititorilor de pe Pământ. Cred că marțienilor, când umblă pe ici-colo, le-ar conveni să nu fie băgați în seamă. Eu, dimpotrivă, doream să aflu cât mai multe despre ei. Ce mutre au, cât de inteligenți sunt, dacă trăiesc în orașe subterane sau pe lângă canale. Se vorbea și de Schiaparelli, dar mulți astronomi râd de el, convinși că nu trebuie pus mult preț pe observațiile sale. Mi-ar fi plăcut, totuși, să li se dea cu tifla și să se găsească pe undeva canalele italianului. Și marțienii, bineînțeles.

În modul, lumina începe să scadă, semn că înserarea e aproape. Nici la amiază nu-i lumină prea multă în acest anotimp, dar acum, că soarele asfințește, semiobscuritatea mă apasă și mă enervează. Mă ridic de pe banchetă și privesc prin hubloul din stânga mea. Undeva, și mai la stânga, văd o mărgică fără vlagă prefăcându-se că sclipește. Orizontul e acolo ceva mai luminos, o pată roșiatică împrăștiată pe câțiva centimetri pătrați de sol, tot roșu și el. Dincolo de pata asta, într-o parte și-n alta, orizontul e o linie cenușie, delimitând un cer mohorât de un pământ mohorât. Pe hubloul din față, cu orientare spre nord, umbrele sunt chiar mai amestecate. Dar o lumină rotundă și fixă, venită dintr-un alt hublou, îmi arată că unii s-au și grăbit să-și consume curentul electric. Cred că modulul acela e al bulgarului Parnov. Sau al belgianului Paquot, că tot stau ei împreună.

* * *

Nu știu ce să mai zic de oamenii ăștia! Nici mie nu-mi place pe întuneric. Încerc, totuși, s-o întind cât mai mult, ca să nu mă trezesc că mă lasă acumulatorii când am mai mare nevoie de lumină. Ori de curent pentru aparate. Afară, bateriile solare sunt conectate și, teoretic, electricitate ar trebui să se producă mereu. Dar cu soarele ăsta mic și anemic, parcă poți să știi ce și cât se produce? Am mai avut niște discuții pe tema rezervelor, ne-am ciondănit până când Vikingul s-a simțit obligat să intervină cu autoritatea lui de șef. Vikingul e suedez, dar dintr-o familie provenită din Danemarca. Îl cheamă Sørensen, sau poate doar Soerensen, încă nu m-am lămurit. Și, în fond, nici nu contează. S-a comportat ca un veritabil evreu: mi-a dat dreptate și mie, și celor doi P. „Consumați, dar consumați cu măsură!” De parcă n-ar exista riscul ca următorul transport de pe Pământ să nu vină la data stabilită, ori chiar să nu mai vină vreodată, cine poate ști? Tot mai multe hublouri se luminează, semn că băieții s-au pus pe consum, fiecare cu măsura lui. Ca să nu fiu luat drept prost, aprind și eu lumina, și dintr-o dată mă simt mai bine. Obscuritatea chiar îmi face rău, iar acum, că soarele a căzut sub orizont, nici nu mai ai ce să vezi afară. Umbrele s-au lățit și s-au unit într-o beznă groasă, iar stelele, dintre care unele se văd până și ziua, sunt din ce în ce mai dese pe cer.

Da, mi-au plăcut întâmplările cu marțieni. Unii le-au legat de timpuri de mult apuse - toți cei care n-au vrut să-i dea dreptate lui Schiaparelli, ori lui Percival Lowell, ca nu cumva să credem noi că lumea marțienilor e simultană cu civilizația noastră și să stăm cumiți acasă. Dar și poveștile lor erau frumoase, poate chiar adevărate, măcar într-o anumită măsură. Îmi amintesc de niște marțieni care ne-au vizitat pe Pământ când roboteam ca niște sclavi prin minele și pe ogoarele Atlantidei. Eram atât de naivi și îmbâcsiți de prejudecăți, încât n-am putut vedea în vizitatorii aceia niște frați cosmici. Am văzut niște zei. Eu unul nu cred că, dacă aș fi trăit în Atlantida, aș fi fost îmbâcsit și bătut în cap. Am căutat pe net platforma de la Baalbeck, da, e ceva acolo, niște bolovani uriași. Dar parcă nu tot megaliti sunt și la Stonehenge, și la Machu Pichu, poate chiar și în Marele Zid Chinezesc? Și nu peste tot au trecut marțienii. Ne-au vizitat și alții, bineînțeles.

În modul, atmosfera e plăcută, dar sunt cam singur. Singur de tot, lucru ce nu mă necăjește foarte tare: îmi pare că-i mai bine să fii singur cu tine însuși decât singur cu toți ceilalți. Spațiul e destul de înghesuit, dar ce poți aștepta de la niște construcții de supraviețuire plasate pe o altă planetă? Putea fi și mai rău, dacă mi-l puneau pe unghur în patul de sus. Măi, Imre, tu ești tânăr, nu prea avem ce discuta împreună și eu sforăi, i-am spus. Ia cere-te în altă parte, poate nimerești tot de unul singur, că au instalat ăștia destule module aici, în vale. Imre n-a zis nimic și s-a instalat ceva mai încolo, împreună cu un francez pe care îl cheamă Moumon.

Pe măsută am vasele și tacâmurile cu care am mâncat. Trebuie să le spăl, că, dacă am rămas să locuiesc singur, nu mi le spală nimeni. Păcat că-i prea târziu, mi-aș mai face o cafea. Stau încă bine cu rezerva din luna asta. Și cu conservele stau bine: în ultimii ani mi-am redus rația de mâncare și am slăbit. Cred că subconștientul mă pregătea de mult pentru aventura marțiană. Nu-i vorba, conserve mai există în cele două module-depoziție, dar acolo nu poate intra oricine și oricând. La instructaj, olandezii ne-au spus limpede că doar Sørensen are acces la codurile depozitelor, iar dacă Vikingul pățește ceva, atunci codurile vor fi comunicate de pe Pământ altcuiva. Sper să nu ajungem la încercături mari și să trebuiască să spargem magaziile

cu târnăcopul. În fond, ar putea să le lase deschise, temperatura din exterior nu le-ar pune conținutul în pericol de alterare. Afară e mai ceva ca într-un congelator.

O să le spăl. Sunt două farfurii, o ceașcă și tacâmurile. Nu știu ce-am avut în cap să scot două odată la bătaie. Puțină economie nu strică. Apă am destulă în rezervor. Cu tehnica asta destinată coloniilor interplanetare, rezervorul e mereu plin. Zoaiele de la tacâmuri și apa curată cu care le limpezesc ajung în distilator, de unde lichidul reîntră în circuitul de folosință. Mai rău e că tot acolo ajunge, după filtrare, și apa din urină. De fiecare dată când urinez am o strângere în zona stomacului. Știu că altfel nu se poate, dar încă nu m-am putut obișnui să privesc lucrurile cu seninătate. Iar când îmi beau cafeaua, o miros prudent mai întâi, temându-mă că ar putea avea miros de WC. Până acum nu s-a întâmplat, ceașca are mirosul știut, de cafea.

În seara asta nu va fi nicio comunicare cu Baza din Amsterdam. Mai bine așa, ce să aștept să-mi tot spună? Privirea mi-a căzut pe laptop, care stă cu capacul ridicat și așteaptă. Să aștepte! N-am de gând să-l pornesc nici pe el. Pe afară am ieșit doar vreo jumătate de oră, plimbându-mă în jurul coloniei. Mai mult ca să-mi dezmořesc mușchii. N-am observații noi de înregistrat. Și nu știu de ce mă alarmează ideea de a-mi petrece și seara asta cu nasul în ecran. De lângă hubloul fixat ermetic, colonia, cu luminile ei, îmi pare că face concurență constelațiilor de pe cerul marțian.

* * *

Uneori aud voci. Nu mă încântă deloc că le aud. Se spune că, dacă începi să auzi voci, ceva nu-i tocmai bine în creierul tău. Cred că asta n-are nicio legătură cu mine. Doar în adolescență aveam impresia că nu-s tocmai normal, că de la o zi la alta aș putea să mă procopsesc cu o boală incurabilă, iar după asta să mor. „De-aș trăi măcar până la douăzeci de ani!” îmi spuneam la șaisprezece, cu o deznădăjduită speranță că în puținul timp rămas mai puteam face eventual ceva care să arate că n-am trecut degeaba prin lume. Auzisem de unii, de alții, poeți sau matematicieni geniali, care până la vârsta aceea s-au realizat pe deplin, putând, prin urmare, să se lase călcați de tramvai sau uciși în duel. Am avut noroc. N-am murit la douăzeci de ani, n-am murit nici la patruzeci, iar cerul, cerul către care mi-am îndreptat atenția încă de la primele mele întâlniri cu marțianul cel scund și cu ochii holbați, a fost destul de generos cu mine. Altfel nu m-ar fi acceptat cei de la Agenția din Olanda, sau poate că aș fi căzut testele antrenamentului, sau nava cu care veneam noi încoace s-ar fi pierdut aiurea prin spațiul cosmic, sau n-am fi nimerit la coborâre în zona cu modulele pregătite dinainte, sau... sau! Mare noroc am avut și sper să mai am.

Încă nu i-am întâlnit. N-am găsit nici măcar vreo plantă, deși rusul ăla cu viața de pe Marte, dacă există sau nu, dădea ca sigură prezența unor covoare de vegetație, hrănite cu apa ce se scurge primăvara din calotele polare. Plante de culoare albastră, chiar indigo, singurele nuanțe pe care le poate lua clorofila sub snopii radiațiilor de pe Marte, unde atmosfera e mai subțire și nu protejează precum cea din jurul Pământului. Trebuie să existe pe undeva plante albastre, chiar dacă valea asta greșit aleasă ne-a întâmpinat doar cu pietriș roșiat și cu secetă absolută.

De dimineață, Vikingul ne-a ținut un scurt instructaj și am ieșit cu toții pe teren. Cele două vehicule de explorare au fost luate imediat în stăpânire de Imre și de Sunil Chandra, un tuciuriu cu fața rotundă, care, cu tot aspectul lui asiatic, pozează în englez sadea; prin urmare l-au putut accepta în programul marțian dezvoltat de Europa. Imre, dacă ar fi avut bun simț, m-ar fi luat pe mine pe locul liber de lângă el, din moment ce la un moment dat era cât pe ce să locuim în modul împreună. Dar l-a luat pe austriacul Johannis, poate dintr-un impuls subconștient de a reface pe Marte, în mic, imperiul lor de odinioară. Pe modulul lui Sunil s-a cățarat Sørensen, ca să nu-și piardă autoritatea de șef. Nu era prima oară că-i vedeam pe tinereii ăștia comportându-se egoist, fără respect pentru vârstă și fără să se gândească la faptul că, peste vreo cincisprezece-douăzeci de ani, vor ajunge în situația mea. Or să vadă atunci cum e să călărească alții vehiculele cu șenile, iar lor să li se dea de înțeles că-și pot trage ghetele grele prin praful roșu de pe jos. Pe Marte gravitația nu-i la fel de slabă ca pe Lună, încât să ai nevoie de tălpi de plumb. Dar nu poți umbla nici în teniși, încât să-ți vină chef de zburdat. A trebuit, prin urmare, să mă târăsc o vreme în urma roverelor, ținând șirul indian, cu Paquot în față și cu Parnov imediat după mine. Mai erau și ceilalți, de felurite naționalități, între ei și doi italieni care mă enervează de fiecare dată când trebuie să-i ascult - vorbesc mult și tare, râd ca niște apucați, au impresia că numai ei se află pe lume. Pe lumea lui Marte, vreau să spun.

Din fericire, atunci nu era nevoie să-i ascult. Pot ține circuitul parțial închis, dacă vreau. Regulamentul mă obligă să-l las în circuit pe Viking, că el, în virtutea funcției lui, ne detaliază misiunea zilei și ne distribuie sarcini individuale pe traseu. Deși aș putea să reduc sonorul până când aproape că nu-l mai aud, decât ca pe-o voce dintre cele cu care mă trezesc uneori în cap. E un lucru ciudat: vocile nu-mi vorbesc mie, vorbesc între ele. Adesea trebuie să-mi țin bine trează atenția ca să înțeleg ce-și spun. Poate că-s doctori, discuțiile lor au termeni medicali, iar uneori aud zgomote de metal sau de sticlă ciocnită. M-am bucurat că nu-l auzeam atunci decât pe Sørensen, vorbind de departe, ca de la capătul văii. Din șaua roverului și fără să întoarcă spre noi capul, ca și cum i-ar fi comunicat lucrurile acelea doar lui Sunil Chandra, sau poate lui însuși, pomenea de niște meandre largi pe care urmează să le ia valea ceva mai jos. Și mai spunea că, deocamdată, nu trebuie să mergem decât până la primul dintre ele.

Slavă cerului marțian! Solul începuse să-și schimbe culoarea. Nu mai avea roșul acela viu, era de un roșu cenușiu. Nici praful nu mai era atât de gros ca în văioagele de mai sus, fusese pesemne spulberat de vreo furtună recentă. Multă piatră mărunță, uneori și bolovani mai mari, în care să ți se împiedice picioarele obosite. L-am văzut pe Paquot aplecându-se în câteva rânduri și răscolind cu ciocanul geologic printre sfărâmături. M-am aplecat și eu, dintr-o vagă curiozitate, ca să înțeleg ce căuta. Pe când urmăream dărele lăsate de vârful ciocanului printre pietrele colțuroase, am avut deodată impresia că vocile revin. Auzeam și vocea Vikingului, vorbind încet și monoton despre niște forme de relief la fel de monotone. Dar, pe lângă ea, părea să-și facă loc și vocea altui bărbat, rostind cuvintele și mai încet decât Vikingul, cu greu pricepeai ce spunea. Erau și voci de femei, dar nu-mi dădeam seama câte anume. La un moment dat, printre exclamațiile lui Sørensen, care văzuse pesemne ceva și ținea mâna întinsă într-o parte, spre dreapta, am auzit ceva mai limpede cuvintele „se crede tot pe Marte?” Chiar așa, pe ton interogativ. Oare ce descoperise Sørensen de punea întrebarea asta idioată? Doar era limpede că suntem pe Marte! Apoi mi-am dat seama că el vorbea cu totul altceva, iar cealaltă voce, care intrase peste Viking, a mai pomenit de o oră anume și de o perfuzie. Dacă am înțeles eu bine, fiindcă rumoarea surdă făcută de femei i-a acoperit restul cuvintelor. Lângă mine, belgianul își îndreptase spinarea și, după mișcarea buzelor lui, știam că mi se adresează și el. Nu auzeam ce spune, iar când am reușit să deblochez în cască

circuitul radiofonic general, deja nu mai vorbea. Își reluase locul în formația de marș și-i vedeam doar scafandrul, spatele scafandrului, cum se îndrepta spre cele două rovere oprite ceva mai jos pe pantă. cătălin negrea - digital sculpture Unul dintre ele își pusese în mișcare brațul telescopic și presupun că fora. Mi-am închipuit că aud vibrații slabe prin aerul rarefiat, însă ele veneau mai degrabă prin sol.

* * *

Vocile mă conduc la concluzia că undeva este, totuși, cineva bolnav. Habar n-am cine, habar n-am unde. Și nici de ce trebuie să aflu eu lucruri ce nu mă privesc. O explicație ar fi că se testează vreo comunicare extrasenzorială. Ăsta-i răspunsul cel mai înțelept. Poate că Baza din Amsterdam vrea să țină legătura cu noi și altfel decât prin aparatura standard, în care o replică rostită acum se recepționează defazat, din cauza distanței dintre cele două planete. Dacă telepatia funcționează, atunci o să ne auzim mai repede și, poate, chiar mai nuanțat. Pe de altă parte, o să fie mai rău și mai supărător, fiindcă olandezii vor putea da buzna peste noi când le place. Nu văd cum am reuși să-i împiedicăm de la așa ceva. Nici n-am scăpat bine de ei și or să înceapă iarăși să ne manipuleze imperativ, ca la antrenamente.

Poate că merităm, totuși, să fim lăsați în pace! Nu de tot, fiindcă avem nevoie de cargourile pe care ni le trimit periodic. Altfel, cu ce să supraviețuiești aici, în pustietatea asta? Măcar până dăm de marțieni, dar poate că nici ei nu-s prea bucuroși să-și împartă îmbucătura cu noi. Wells, bunăoară, o spune limpede, e destul să vezi ce dezastru fac marțienii în Londra, după invazie. Mi-a plăcut cum îi scoate el la luptă de stradă, cocoțați în tripozi și înarmați cu arme laser. Lasere primitive, de tip raza morții, nu ca paloșele din Star Wars, care țâșnesc din mâner la comandă și scapără când se ciocnesc unul cu altul. Wells e, totuși, un mistificator, fiindcă nu așa arată marțienii, cum ni-i descrie el. Caracatițe găsești doar în oceanele noastre de pe Pământ. Aici, unde să dai de un ocean, că până și râurile au secat de mult, lăsând în urmă albiu sterpe, ca asta pe care o explorăm noi acum. Ar putea fi, eventual, un ocean mai mic pe partea cealaltă a planetei, unde n-am ajuns încă, iar cu un șef ca molăul de Sørensen nici nu cred că o să ajungem curând. Mă întreb de ce-or fi instalat colonia în locul ăsta arid și nu undeva lângă pol, unde trebuie că-i mai puțin praf roșu și mai multă apă. Cred că tot de la olandezi ni se trage - mă rog, e un fel de a spune olandezi, pentru că Baza din Amsterdam e plină de lume tot atât de amestecată ca și colonia de aici. Deosebirea e că acolo au și femei.

Dacă ne-au trimis în prima serie, înseamnă că Agenția are un plan cu noi. Știu, am mai auzit: deschizătorii de drum, capul de pod, oameni de sacrificiu, ieșirea din leagănul terestru! Reichul cosmic de o mie de ani, bla-blabla... Internaționala de la Amsterdam e mână în mână cu Internaționala de la Bruxelles. Unii gospodăresc Europa de pe Pământ, ceilalți Europa din ceruri. Mă rog, dacă și pe Sunil Chandra trebuie să-l considerăm european... Și am mai lăsat o echipă în pregătire, plină de englezi din Kenia și Nigeria, ca să nu mai vorbesc de nemții turci! Dar ăia mai așteaptă până se construiesc alte nave și, din fericire, nu cred să-i plaseze pe toți grămadă aici. Or să le facă o colonie la mare distanță, să nu ne tot frecăm unii de alții și să începem războaie marțiene înainte de a înțelege prea bine ce vrem să facem în mod pașnic pe planeta asta.

Da, când simt că intru în panică, mă gândesc imediat la broșurile și la cărțile de care am mai pomenit. Dar nu la marșienii lui Wells, care mi se par dizgrațioși, ci la John Carter și la marșienii lui. Ar fi minunat să-i întâlnim pe ăia, care-s, oricum, mai umani decât caracatițele. Sunt urmașii celor ce băntuiau cândva prin Atlantida, să pactizeze cu necăjiții lumii antice și să-i învețe pe cei scăpați din Potop cum se construiesc piramide în Egipt. Ori în Mexic, la azteci. Mari constructori, și încă în deplasare! Trebuie să le dăm și aici de urmă. Aici e casa lor! Dacă n-or fi plecat totuși cu toții, atunci, cu mii de ani în urmă, în exodul spre Noua, planeta marșiană dintr-o altă constelație. Oricâtă dezolare or fi lăsat transmutații în urmă, uite că Noua noastră e chiar Marte, iar unora îmi pare că le place dezolarea asta, cerul întunecat și fără urmă de nori, soarele mic și leșinat, pământurile roșii, apa curgând numai din distilator. Mie nu știu dacă-mi plac lucrurile pe care le-am înșirat acum, dar eu nici n-am venit pentru ele, ci pentru marșieni.

* * *

Am aflat. Pe bolnavul pus din când în când la perfuzii îl cheamă Lăzărescu. Surpriză, e și el român! O voce de femeie, care mi-a apărut pe neașteptate în minte, întreba pe un ton blând, afectat, ca și cum s-ar fi adresat unui copil cu handicap: „Cum stăm în dimineața asta, domnule Lăzărescu?” Iar din răspunsul lui bălăjit, cel astfel chestionat mi s-a părut că se plângea de dureri la încheieturi, cum îi fuseseră legate mâinile peste noapte.

Eu, dacă aș fi în locul domnului Lăzărescu, le-aș da naibii pe femeile prefăcute care te iau de dimineață cu vorbe mieroase în care nu crede nimeni. Pentru prima oară de când am început să aud voci, aș fi vrut ca ele să continue, să aflu ce se întâmplă. Dar presupun că bolnavul era prea obosit și n-avea chef să vorbească. Apoi mi-am zis că era lipsit de sens să mă preocup de vocile acelea, mai mult mă încurcă. Ar fi fost altceva dacă erau voci de marșieni, însă pe niciun marșian nu-l poate chema Lăzărescu, e clar! Apoi n-am mai distins decât niște șoapte încâlcite, care și ele s-au stins.

Înainte de plecare, olandezii au organizat o conferință de presă. Erau câțiva din staful Agenției, granguri mari, și câțiva dintre noi, echipa de colonizare, vreo patru sau cinci. Între șefi i-am văzut doar unii cu titluri savante, întrucât cei cu banii se sfiau să iasă în public, ca să nu-i întrebe gazetarii de ce nu pleacă și ei. Reporterii sunt ca niște buldogi: când prind un subiect, atâta îl mestecă de nu mai rămâne din el decât un ghemotoc bun de scuipat printre dinți. Au aruncat și atunci subiectul în microfoane, mi-a plăcut de ei. De ce nu pleacă Bill Gates? se interesa unul de la nu știu ce televiziune. Că și Gates dăduse fonduri pentru programul Agenției, chiar dacă nu era european. Au mai fost pomeniți și alții, Dennis Tito, Guy Laliberte, Gregory Olsen, turiști spațiali notorii, cu seifurile pline de miliarde de dolari. N-au stat pe gânduri când a fost să scoată la bătaie sute de mii, chiar sute de milioane pentru zborurile lor orbitale ori la bazele private de pe Lună. A fost pomenită și iraniana, Anousheh Ansari, de către o ziaristă îndârjită și foarte vocală. Înțelegeam din pornirea ei cât era de invidioasă. De ce nu pleacă și pe Marte toți întreprinzătorii de succes care au făcut asemenea mari dovezi că iubesc zborul spațial și cred în răspândirea omenirii pe alte planete?

Mi-a plăcut atunci să-i văd pe oficialii Agenției cum se perpeleau, încercând s-o scalde cu răspunsurile. Veneau cu explicații copilărești, din care lumea să priceapă orice altceva în

afara singurului motiv adevărat: acela că, deocamdată, Baza din Olanda putea asigura doar zborul dus, nu și pe cel de întoarcere. Prin urmare, coloniile marțiene se organizau cu oameni conștienți de faptul că vor rămâne acolo până la moarte. Ăsta-i și motivul pentru care m-au acceptat în program și pe mine, fără să invoce obiecții de vârstă, sau valorile tensiunii, care atunci când mă enervez sar dincolo de limita acceptată pentru astronauți. Cred că savanții de la Amsterdam și-au zis în cele din urmă că asemenea lucruri pot fi trecute cu vederea, contează săți dorești cu adevărat aventura pe Marte și să semnezi un contract din care reiese clar pentru avocați că n-ai pretenții să fii adus înapoi. Înapoi pe Pământ, unde pe unii i-ar fi așteptat afacerile întrerupte.

Pe mine nu mă așteaptă nicio afacere. Am semnat contractul, la fel ca toți cei ce s-au pripășit prin module în valea asta roșie și dezolantă. Ziariștii m-au întrebat la conferința de presă dacă nu cumva sunt prea bătrân pentru Marte, dar am avut prezența de spirit să-l invit pe oricare dintre ei să-mi ia locul și atunci au bătut în retragere. Unul a și scris a doua zi, într-un tabloid, că nu s-ar da înapoi de la un eventual reportaj marțian, dar așteaptă să mai treacă vreo zece ani, până vor reuși cei de la NASA să pună la punct zborurile tur-retur. Eu, unul, mi-am jucat cartea acum, cât încă mulți mai stau pe gânduri și concurența miliardarilor nu mă poate scoate pe tușă. Chiar așa, n-am timp să aștept până prin 2032, și cred că nici vitejii plini de dolari pe care i-am pomenit înainte n-or să mai fie la fel de bătuiți de inițiative turistice extraterestre ca în sejururile lor pe Stația Orbitală Internațională sau pe Lună. Dar vor veni alții mai tineri din urmă.

Ne-am întors din plimbarea noastră în josul văii cu un rahat. Ca rezultat științific, vreau să spun. Am văzut cum din rovere s-au extras casetele cu probe și înregistrări. Sørensen și geologii sunt în modulul mare din mijlocul coloniei, unde e instalat laboratorul. Poate că-i cu ei și Paquot, care-i biolog. Eu n-am luat-o spre laborator, convins că n-aveam ce face acolo. Probabil că și ceilalți s-au lămurit până acum cu mine și mă lasă în pace. Ei caută în probele de sol minerale rare și microorganisme fosilizate. Eu nu cred în vestigiile trecutului geologic, cred în marțieni. În deșertul de aici n-o să-i întâlnim niciodată. Aștept să se dezmeticească Vikingul, să priceapă că ne pierdem vremea degeaba. O să-l conving să ne mutăm spre nord, poate chiar pe calota albă de sub care izvorăsc apele marțiene, hrănind vegetația cu frunze albastre și movalii. Rusul cu articolul despre viața pe Marte știa el ce spune! Viața nu trebuie căutată în pietrele vechi de milioane de ani, trebuie căutată acolo unde e încă vie, la poli.

* * *

Am avut o noapte agitată. Ore în șir n-am putut adormi, deși simțeam că oboseala mă îmbolnăvește. Apoi am căzut în niște vise tulburi, dintre care pe primele le-am uitat. Cel de care îmi amintesc e mai puțin chinuitor, însă trăiam totuși o neliniște apăsătoare, ca în așteptarea unei nenorociri. Nu mai știu unde eram, pe Marte, pe Pământ, ori în altă dimensiune a universului. Percepeam un spațiu închis, cu lucruri plutitoare. Putea fi o navă cosmică, dar nu cutia de sardale care ne-a adus pe noi încoace. Una mai mare, cât o catedrală. Prin mijlocul catedralei o umbră plutea încet spre mine, nemișcată, ca o mumie mutată de curenți magnetici dintr-un sarcofag în altul. Alte prezențe, între care l-am recunoscut pe Bill Gates, o așteptau într-un loc ce părea construit ca un amvon. Când a ajuns aproape de mine,

acel corp plutitor s-a răsucit pe o parte și, brusc, mi-am recunoscut soția. Aproape că uitasem de ea de când mi-am început antrenamentele cu olandezii. „Ce cauți tu aici?” i-am strigat, plin de o mare tulburare, știind-o la București, în apartamentul din cartierul Berceni pe care tribunalul i-l lăsase ei la divorț. Nu mi-a răspuns, s-a făcut că nu mă cunoaște și și-a continuat plutirea în direcția lui Bill Gates. Aluneca într-acolo cu picioarele înainte.

M-am speriat și mai tare când, trezindu-mă cu o zvâcnire, mi-am amintit că eu și femeia aceea cu fața marcată de riduri și cu ochii ficși nici măcar nu suntem divorțați. Chiar dacă nu mai stăm împreună. Din păcate, ea e legată de nimicuri, de mărunțișurile zilnice, i-au lipsit marile pasiuni. Cred că n-a avut în suflet, pentru planeta Marte, nici măcar o vibrație.

Tolănit în fotoliu, îmi beau cafeaua de dimineată. Am mirosit-o ca de obicei și nu putea a urină. Până acum, distilatorul și celelalte aparate electrice funcționează, își fac bine treaba. Nu îndrăznesc să mă gândesc la ce-o să fie când se defectează vreunul dintre ele. Imre e inginer, o să trebuiască să mă milogesc de el, să vină să repare. Sau, mai bine, o să vorbesc direct cu Vikingul și atunci trimite el pe cine vrea și nu-mi creez obligații. Ceilalți spun despre mine că-s catastrofic. Modulele, în fond, au o mare fiabilitate. Au fost concepute să nu ne facă probleme, doar se știe bine că mediul exterior ne este ostil. Te paște moartea dacă greșești, dacă aparatura cedează. Dar, în fond, noi chiar pentru asta am semnat: că rămânem pe planeta viselor noastre până la moarte.

Uneori îmi vine în minte Australia și asta mă încurajează. N-am fost niciodată acolo, dar parcă te simți mai bine să știi că și continentul ăla a fost descoperit, explorat, luat în stăpânire de oameni care știau că, odată ce puseseră piciorul pe pământul necunoscut, nu mai aveau cale de întoarcere. Măcar noi, aici, nu suntem tâlhari condamnați de Londra la exil. Și nici condamnați în general, fiindcă nu știu ca vreunul dintre noi să fi fost scos din pușcărie și târât cu forța spre astronavă. Fiecare trebuie să fi avut motivele lui să vină încoace. Eu le cunosc pe ale mele, iar de ceilalți nu-i cazul să mă preocup. Motivele mele pleacă de la faptul că întotdeauna m-a fascinat Marte. Când un gazetar m-a întrebat dacă puteam să recunosc planeta asta printre stelele nopții, i-am spus cinstit că nu-s tocmai sigur. Pe mine mă fascina planeta Marte din cărți.

Un clinchet anunță convorbirea cu Baza din Amsterdam. Pe raftul de lucru, laptopul a rămas cu capacul ridicat, așa că nu trebuie decât să apăs butonul de pornire. În alte module și-au adus aparatură mai nouă, o pornești cu privirea și tot așa îi umbli prin programe. Eu n-am asemenea pretenții. Sunt mai modest și nici nu vreau să mă complic cu lucruri necunoscute. Îmi ajunge cât știu, și, în general, avalanșa asta de noutăți comerciale mă enervează. Ia să vedem, ce mai vor grangurii ăia? E teleconferință, înseamnă că în toate modulele cineva stă cu ochii în ecran, iar unii chiar se prefac că se bucură întâlnind din nou, peste genunea spațiului care ne desparte, fața coordonatorului general. Unii sunt impresionați de lista lui de titluri științifice. Eu nu mă las manipulat, văd acolo doar un portughez îmbuibat și plin de sine. „Hello, boys!” ni se adresează de sus, ca și cum am mai fi și aici, pe Barsoom, o turmă pe care vrea tot el s-o conducă.

Barsoom... N-am mai folosit de mult cuvântul ăsta. Din vremea când mă numeam John Carter și puseseam pentru prima oară piciorul pe solul năpădit de nisipuri roșii. Barsoom e numele lui Marte în limba localnicilor. Când vorbesc cu portughezul anglofon, trebuie să am grijă să nu-mi scape din gură ceva care să-l șocheze. Din păcate, am uitat graiul tribului de uriași cu pielea verzuie, dar o să vină și momentul să mi-l reamintesc. Am vreme destulă. Aici, pe Marte, anul e de două ori mai lung decât cel pe care l-am știut din copilărie.

* * *

Nu vreau să mă gândesc la copilărie și, totuși, o imagine mă urmărește. E o amintire banală, dar pe care acum, nu știu de ce, o găsesc dezgustătoare. Stau într-un tub de beton, un fel de conductă de scurgere alcătuită din mai multe segmente puse cap la cap. Pe Pământ e mai multă apă decât pe Barsoom, iar lichidul ăsta vine câteodată năvalnic, umple șanțurile după câte o rupere de nori. Când trebuie să treacă dintr-o parte în alta a drumului, apa dă buzna în tub și ajunge, dincolo, în fâgașul pe care poate să-și urmeze curgerea până dispăre cu totul, în niște guri de canal. Așa se întâmplă când plouă. Când nu plouă, dau buzna în tubul de scurgere copiii. Poate că-i o joacă neroadă, ori poate că vor să arate cât sunt de curajoși.

Dacă te-ai vârat acolo, trebuie să mergi până la capăt. Din fericire, capătul nu-i departe: un cerc de lumină în care se ȋtesc fețele celor ce-au trecut ȋnainte de ta și, ajunși în spațiul liber, se strâmbă, ȋȋ dau cu tifla, scot țipete cărora betonul le produce ecou. Nu-ȋi mai rămâne altceva de făcut sȋnz iulian - artă generativă decât să dai zor, pe coate și genunchi, să ieși la lumină. Ȋn vremea asta altul, din urmă, anunță prin vorbe cu ecou că a pornit și el ȋn aventură, parcurgȋnd cu o exaltată veselie traseul subteran.

Acum știu de ce o joacă de demult, care ar trebui să fie doar prilej de bucurie, ȋmi stȋrnește dezgust. Mă târȋsc singur prin tub, unde betonul de deasupra e uscat, dar noroiul de sub mine n-a apucat ȋncă să se ȋntȋrească. E un pȋmȋnt muced, clisos, cu miros fetid. Mai sunt și pietre cȋrate de apă, blocate acolo, printre smocuri de iarbă decolorate din lipsa luminii. Ȋn conducta de scurgere lumina e cenușie, la fel ca betonul din jur, dar ochiul rotund din fațȋ promite libertatea la care vreau să ajung. Nu mai e ȋnsă ca altȋdatȋ: am mâinile legate la spate, așa că tot ce pot face e să avansez târȋș, opintit, ajutȋndu-mȋ cu genunchii, cu bȋrbia, cu umerii și cu tȋlpile. Hainele ȋmi sunt ude și pline de mizerii, dar asta nu mai conteazȋ. Conteazȋ să cȋștig centimetru cu centimetru, să vȋd tot mai aproape cercul de lumină de la capȋtul tubului. Sȋ ajung la liman.

Ȋn conductȋ e liniște, ȋmi aud doar respiraȋia. La capete nu se aȋin mutre curioase de copil. Nu chiuie nimeni, prin urmare lipsesc și ecourile. M-au legat de mâini și nici măcar nu știu de ce și pe cine să dau vina.

* * *

Mi-am făcut rost de hȋrȋ. Nici n-a fost prea complicat, le-am gȋsit ȋn documentaȋia din laptop. E mai bine că n-a trebuit să le cer lui Sørensen, ca să mă ȋntrebe ce vreau să fac cu ele. Sau poate că nu m-ar fi ȋntrebat. Trȋim, totuși, ȋntr-o colonie democraticȋ și e dreptul fiecȋruia să se informeze. Sȋ știe unde a nimerit și ce vecinȋtȋȋ are ȋn jur.

Dupȋ cum spun hȋrȋile din laptop, ne aflȋm undeva, pe Cȋmpia Amazonului. Amazonis Planitia, așa vȋd ȋnscrisul pe latinește. Departe, pe direcȋia sud-est, harta aratȋ un

munte foarte înalt, Olimpul. Un Olimp marțian, nu cel din mitologia grecilor. Mai spre vest am descoperit și Muntele Elizeu, la fel de sterp ca ținuturile de la poalele lui. Ca să ajungi acolo, trebuie să străbați toată câmpia fluviului fără ape și nu văd ce rost ar avea. Calota polară rămâne la nord, iar între noi și calotă se întinde o zonă ce te poate speria doar prin nume, Vastitas Borealis. N-ai cum să ajungi pe jos la calotă și cred că nici roverele nu fac față. Chiar dacă, sau mai ales dacă am vrea s-o ținem întins întracolo. Jucăriile noastre robotice se deplasează ca melcul și tot ce știu să facă e să se oprească ici-colo și să sfredească în sol. Numai cu tancul ai mai răzbi pe distanțe mari, fiindcă aerul e prea lipsit de consistență și nu poate susține planoare. Dar olandezii, birocrați afurisiți și zgârciți, nu ne-au trecut tancuri sau tanchete în dotare. Ne-au aruncat în mijlocul pustiei, conform unui vechi dicton adaptat la situație: colonizați, colonizați, poate tot reușim ceva... Cu alte cuvinte: colonizați voi și reușim noi! Cred că asta-i deviza tuturor birocraților.

Dar nu astfel de subtilități mă preocupă acum. Mă uit la hărțile de pe ecran și nu recunosc nimic. Nimic din ce știam odinioară, vreau să spun. Mi-am amintit brusc de Oceanul Throxeus, de Marile Mlaștini Toonoliene, de cetățile Helium și Thark... Unde sunt ele, de ce nu le văd înscrise pe hărțile Bazei din Amsterdam? Am căutat alte hărți, la gândul că poate n-am dat eu de la început peste ce trebuia. Am mai găsit una unde figurau Arabia Terra, Utopia Planitia și craterul Lomonosov. Ce legătură pot să aibă cu Marte asemenea denumiri? Întâi am crezut că laptopul mi-a aruncat din greșală pe ecran niște hărți de-ale Pământului, văzute de foarte sus, din sateliții de spionaj. Dar nici treaba asta nu era adevărată, căci Arabia de pe hartă n-avea deloc forma de cizmă pe care o știu eu. Totul era confuz și, pentru că nu reușeam să-mi clarific gândurile, m-am enervat și mi-am mai făcut o cafea. Cred că în momentele acelea aș fi băut și o sticlă de whisky. Dar pentru asta trebuia să mă milogesc de Viking, riscând să mi se arate obrazul pe motiv că mai avem până la Paști, și cu atât mai mult până la Crăciun. Danezul dracului! Ba nu, suedezul dracului! M-am enervat foarte tare.

* * *

Cred că până la urmă mi-au înțeles, totuși, poziția. O vreme s-au uitat însă la mine ca la un marțian degenerat de-al lui Wells. Nu le venea să creadă că există cineva care le pune la îndoială planul de explorări. „Bine, dar e aprobat de Amsterdam!” a venit Sørensen cu un argument ce trebuia să-mi închidă gura. Numai că el nu ținea seamă de faptul că mie nu mi se poate închide gura ușor și, mai ales, cu argumente ridicole. Dacă Agenția îl consideră atât de bine făcut și de valoros, n-au decât să-l aplice acolo, la ei! am spus. Au și ei canale, și încă pline de apă. Să foreze în ele, că precis vor găsi dovezi despre existența vieții prin locurile acelea. Pe noi ne-au aruncat aici și, dacă au făcut-o, măcar să ne lase în pace! Misiunea noastră principală era să întemeiem o colonie. Am întemeiat-o. Acum ne plimbă de colo-colo prin albia asta secată, să căutăm potcoave de cai morți.

N-au priceput vorba cu potcoavele. Vedeam asta după fețele lor nedumerite, cum stăteau înghesuiți în modululaborator, zicând că țin ședință de lucru. Ori poate că s-au prefăcut doar că nu pricep, când de fapt era pura realitate! Oriunde am forat, oriîncotro ne-am mînat roverele, au ieșit la iveală doar probe neconcludente, nici măcar microorganisme fosilizate cu milioane de ani în urmă. Sunt niște orbi, și ăștia din module, și belferii din Olanda, care ne-au trimis încoace ca să ne pună pe o pistă greșită. Conformă cu prejudecățile

din mintea lor. Eu știu: viața pe Marte există, dar în altă parte, și nu după hărțile prăpădite pe care le-am adus cu noi trebuie să ne luăm ca s-o găsim. Am încercat să le arăt că materialele noastre nu-s bune, că nenumărate repere marțiene nu figurează pe hărți, dar nici atunci n-am avut parte de înțelegere. M-au contrazis mai mulți, întâi Moumon, apoi Parnov, până și deșteptul ăla de Saszet Imre s-a grăbit să ia apărarea șefilor de la Agenție pe motiv că n-aveau cum să greșescă, ne-au înzestrat cu cele mai noi hărți.

Mă pregăteam să vin cu argumentele mele, fiindcă în ultimele zile m-am gândit intens și mi-am amintit o mulțime de lucruri. Însă Vikingul a ridicat ședința de lucru, anunțându-ne că o să continuăm altă dată. Era agitat, deși nu cred să fi avut vreun motiv să se tulbure. Din foiala celorlalți mi-am dat seama că n-avea rost să insist atunci, fiindcă erau cu toții prea puțin dispuși să audă și altceva decât ce li se spunea de la Bază. Ne-am ridicat în picioare și i-am văzut pe cei mai mulți grăbindu-se să-și etanșeze căștile ca să poată ieși în spațiul aproape vid de afară. Cu casca încă în mână, Sørensen s-a apropiat de mine și m-a bătut pe umăr, ca într-un gest de împăcare, lucru pe care l-am apreciat foarte mult. Mi-a spus că-și dă seama că am unele probleme și că, dacă o țin tot așa cu criticile la programul oficial de explorare, el n-ar avea nimic împotriva să nu particip o vreme la misiunile colective. Să fac ce-mi place și ce cred eu că-i bine pentru sufletul meu. Apoi neam strâns mâinile și ne-am văzut fiecare de treburile lui.

Nu m-am întors imediat în modul. M-am plimbat o vreme prin fața coloniei și vedeam toate modulele aliniat unul lângă altul, ca niște rulote cilindrice, mai grosolane totuși, din cauza pereților izolanți. Pereții ăștia trebuie să ne asigure în interior atmosfera, temperatura și toate celelalte condiții de care depinde viața unor pământeni ajunși pe Barsoom. N-a fost tot timpul așa de rău, îmi ziceam, mulțumit de ieșirea aceea. Era destul de devreme. Pe un cer ca de cerneală, soarele parcurgea încet drumul spre punctul unde știam că ajunge la mijlocul zilei. Lumina lui era slabă și totuși aspră, de vreme ce acum nimic nu filtrează razele venite din spații. Cădea într-o mulțumitoare revărsare peste peisaj. Erau orele din zi când îți place să trăiești, să te miști pe afară, lăsând urme în nisipul roșiatic. Să privești orizontul în speranța că la un moment dat o să descoperi și altceva decât o linie netedă, dezolantă, deasupra căreia scânteiază și în timpul zilei câteva stele. Mă gândeam la câte se văd și la câte stau încă ascunse pe planeta asta unde toți ceilalți coloniști sunt intruși, dar simt că eu nu. Dacă ar fi avut răbdare să mă asculte până la capăt, le-aș fi putut spune ce lipsea pe hărțile Agenției. Lipsea Oceanul Throxus, cu fundul plin de banchize uscate, dar pe alocuri cu suprafețe de apă sărată ce aminteau cât de cât vremurile când totul fusese o nesfârșită întindere de lichid verzui. Lipseau așezările acelea uimitoare, Horz și Dushar de pe vechile lui țărături, Toonol și Ptarth de lângă Marile Mlaștini, Hastor și Zodanga în vecinătatea Mării Interioare, nu departe de Helium. Lipseau Thark, Korad și Warhoon din Ținutul Thark, nu departe de Mlaștinile Zanthiei. N-am văzut niciunde zona Polodona de la periferia Imperiului Orovar. Și iarăși Helium, mereu Helium, patria scumpei mele Dejah Thoris... Când mă gândesc la toate acestea, îmi pierd cumpătul. Îmi vine să înnebunesc!

* * *

E de mirare că de atâta vreme n-am mai auzit voci. Aș vrea să cred că m-au părăsit pentru totdeauna, însă n-am nicio dovadă în acest sens. Atunci când le auzeam, era greu să-mi

alung tulburarea, fiindcă habar n-aveam de unde vin. Și nici nu le percepeam clar, decât în surdina și parcă pe fragmente. Aș fi vrut să știu cine vorbea și din ce loc anume. Nu-mi era limpede nici cui se adresau medicii ăia, sau ce-or fi fost. În plus, nu știu nici acum de ce îmi zumzăiau tocmai mie în cap. În mod precis nu erau voci de marțieni.

M-am obișnuit să-mi fac programul de unul singur, fără vizele și aprobările celor de la Amsterdam. După ce vedeam grupul punându-se în mișcare în josul sau în susul albiei secate, ieșeam și eu la propriile mele explorări. Îmi fixasem o țintă clară: movilele dinspre est, arătând ca niște cocoșe turtite. Mi-ar fi plăcut să pot ajunge la muntele Olimp, pe care hărțile ni-l prezintă cu un vast crater în mijloc, o adevărată căldare! Dar era prea departe: de unde ne-au instalat colonia nici nu se observa la orizont.

Ridicăturile acelea s-au dovedit niște maluri crăpate sinuos, cu o constituție dură, însă nu atât de rezistente încât să nu poată fi șlefuite de furtunile de nisip. În zonele de ruptură puteam observa straturi mai închise la culoare și n-am mai avut nicio îndoială că toată întinderea aceea fusese cândva fund de mare. Poate chiar un golf din Oceanul Throxus, sau din Marea Interioară. Dacă eram cumva în Marea Interioară, atunci Helium trebuie să fie mai la sud, pe celălalt țărm, unde găsești alte pământuri roșii, mai ridicate. Gândindu-mă la asta, mi-am mai temperat puțin din speranță și din bucurie. Trebuia să fi fost, așa e mai bine să spun, fiindcă marea aceea nu mai exista, secase, iar vaporii de apă risipiți în atmosferă fuseseră supti, odată cu aerul tot mai rarefiat al planetei, în genurile spațiului cosmic. Mi s-a rupt inima la gândul că din minunata cetate Helium s-ar putea să nu fi rămas până azi decât niște ruine arse de radiații și măcinate de timp. Apoi am scuturat din cap, alungând din minte nenorocirea asta plină de descurajare. Puteam conta pe inteligența și pe spiritul răzbatător al rasei roșii: civilizația aceea supraviețuise amenințărilor mai vechi și era imposibil să nu fi găsit o cale de salvare. Poate în zonele polare, poate în adâncurile lui Barsoom. Înflăcărat din nou de o speranță renăscută, am început să fiu tot mai sigur că acum, revenit aici pentru totdeauna, o să-i găsesc eu vestigiile, oriunde s-ar fi refugiat.

Nu e tocmai simplu să-ți petreci toată ziua afară, explorând solul pietros al planetei. Orele trec, și se face sete și foame. Costumul e prevăzut în interior cu rezervor pentru apă și cu un termos de cafea. Pot să le ridic tuburile în dreptul gurii și să sorb din ele când simt că mă paște hipoglicemia. Mai rău e cu presiunea din vezică. Dacă nu ești prea departe de casă, te întorci la modul și ți-o eliberezi. Aici sunt prea departe de colonie, ar însemna să-mi petrec jumătate din zi pe drumuri, încoace și încolo, întrerupându-mă din cercetări. Singura soluție e scutecul. La antrenamente, olandezii ne-au explicat cât e de important să nu uiți să ți-l pui. E într-adevăr foarte important. Dar de la o vreme stai cu el ud pe tine și treaba asta poate dura până la căderea nopții. I-am dat dreptate lui Sørensen, care, făcându-ne cândva instructajul, a ținut să ne asigure că un bun colonist de pe Marte trebuie să se obișnuiască, și cât mai repede posibil, atât cu partea înălțătoare a expediției, cât și cu mizeriile ei. Cu toate mizeriile!

Colinele între care am ajuns sunt netezite de efectul vechilor vijelii. Furtuni purtătoare de nisipuri învolburate, care în decursul mileniilor par să fi acționat ca un polizor. Există însă și laturi mai ferite, unde muchiile stâncilor rezistă intacte. Unele structuri par coloane înclinate, altele arată ca niște grămezi de pietre mari, câteodată chiar cocoțate una pe alta și rămase într-un echilibru fragil. Văzute de departe, ai putea să le iei drept sculpturi megalitice. Dacă privesc multă vreme într-acolo, nu m-ar mira să descopăr ivindu-se dintre ele tharcii, neamul acela de uriași cu pielea verzuie și înzestrați de natura excentrică a lui Barsoom cu câte patru brațe. De unde și ameteșorul dans al armelor pe care te aștepti ca hoarda lor să-l execute într-o încăierare, fie între ei, fie cu reprezentanții altor seminții marțiene.

Din păcate, totul a fost doar o scurtă iluzie. Tharcii, cu tot neamul lor barbar și războinic, s-au retras și ei din zona odioasă înfloritoare a Ecuatorului. Nimeni n-ar mai fi putut rezista aici după distrugerea Fabricii de Aer, plămânul larg și întreținător de viață al lui Barsoom. Mai pot spera, totuși, să găsesc urme tulburătoare, poate niște pietre clădite cu înțelepciune, ca piramidele din Gizeh, sau rânduite în desene imense, precum cele de pe platoul Nazca.

Am căutat, deci, asemenea semne revelatoare. Uneori chiar mi s-a părut că le descopăr printre reliefurile accidentate ale colinelor. Și îmi părea tot mai rău să constat de la o vreme că ziua se apropie de capătul ei, micșorânduși perceptibil lumina. Pe semiîntuneric observațiile sunt tot mai greu de făcut, iar pe de altă parte - am mai spus-o - semiîntunericul mă enervează. Mi-i închipuiam pe ceilalți coloniști retrăgându-se prin valea largă și cuprinsă de umbrele înserării, târându-și picioarele prin nisipul devenit cenușiu, ca niște legionari de odioasă cu catapultele lor pe roți, parcă lipsite și ele de vlagă. Poate vorbesc între ei prin radio și comentează încă o dezamăgire marțiană. Nici eu nu eram mulțumit de rezultate, simțindu-mă la fel de ocolit de semnalele vieții. Urmele pe care le căutam cu toții, dar în chipuri diferite, mi-au ocolit încă o dată privirea prea sigură de dimineață și prea nerăbdătoare în căutările mele de peste zi.

Ajuns în modul, fac gesturi mecanice, dar le fac cu încetinitorul. Ies din costumul spațial și-l atârâ în firida de unde o să-l îmbrac din nou mâine dimineață. Mă dezbrac de hainele jilave și mă ocup de scutec, care pute al naibii de rău. N-am unde să-l arunc, dacă aș vrea, și de fapt nici n-am voie. Regulamentul de supraviețuire mă obligă să-l pun în centrifugă, de unde lichidul recuperat trece în distilator, apoi în rezervorul de apă curentă. Circuit închis. Un ritual ce nu poate fi schimbat fără să ajungi în criză de resurse vitale și să te apuce disperarea.

Uneori mă mai apelează vreun vecin, ca să întrebe ce fac și cum mă mai simt. Poate vor să verifice dacă mai sunt în viață, ori dacă n-am avut cumva parte de vreo descoperire importantă înaintea lor. Mă simt bine, cum altfel să mă simt? Doar frânt de oboseală și lipsit de chef. Adesea n-am poftă nici de cină. Când, dimpotrivă, mi se pare că-s rupt de foame, caut în frigider vreo conservă și chiar îmi torn un pahar-două din surogatul de vin.

* * *

În dimineața asta am făcut cu adevărat o mare descoperire. Umblam printr-un loc unde solul nu mai avea aspectul dur și colțuros al stâncilor despre care am mai pomenit. Era tot tare, dar nu din piatră compactă, ci din sfărâmatuiri mărunte pe care trecerea vremii părea să le fi comprimat unele în altele, după ce se așezaseră cumva de la sine. Sau fuseseră așezate, încă n-am de unde să știu. Era o mică faleză, cu ceva mai înaltă de un stat de om, iar de la ea încolo se deschidea o altă vale cu nisip roșu, mult mai mică decât albia cutureierată de rovere. Cercetând faleza, m-am simțit cuprins de o ciudată presimțire, o tulburare pe care nu-mi amintesc s-o mai fi avut decât atunci când îmi cădea în mână vreuna din cărțile acelea vechi. Cele pe care urma să le răsfoiesc cu emoție, adâncindu-mă, ca abstras de lume, în universul lor straniu și fascinant.

Peretele moale avea din loc în loc adâncituri. Ca și cum niște păsări și-ar fi făcut cuiburi acolo, ori, mai bine zis, ca și cum le-ar fi așteptat să-și facă. Ceva mă atrăgea într-acolo ca un magnet. Apoi am văzut adâncitura aceea mare, în formă de V, la capătul căreia se deschidea o gaură plină de umbre, prelungită în interiorul falezei. Dacă am fi fost pe Pământ, aș fi putut crede că era un bârlog de urs. Dar eram pe Barsoom, unde urși n-au existat niciodată, decât fiarele locului, unele îmblânzite de oamenii roșii, altele dresate de tharci pentru luptele lor pline de cruzime.

M-am așezat pe nisip, chiar în spațiul ce întrerupea linia falezei, și multă vreme nu mi-am putut desprinde privirile de la scobitura întunecată din fața mea. Eram tulburat și totodată fericit. Tulburarea știam de unde vine: o asemenea văgăună nu mai găsisese niciunul dintre coloniști, iar dacă ar fi dat peste ea, sunt sigur că nimeni nu era capabil să facă legăturile pe care le fac eu. Fericirea era mai greu să mi-o explic. Poate venea din contrastul trăirilor mele de atunci cu nemulțumirile din zilele precedente. Dar cred că provenea și din altceva, vag presimțit, vag intuit, dintr-o speranță ce tindea tot mai mult să devină realitate.

Ce putea fi acolo? mă întrebam, copleșit de situație. Era o gaură, dar cât de adâncă și ce rost avea ea? Nu părea scobită recent și, în pustietatea mortală din jur, nici nu vedeam cine ar fi putut, astăzi, s-o facă. Dacă Sørensen ar fi aici, îmi spuneam, s-ar grăbi să-mi explice că adâncitura nu-i decât locul pe unde vreun izvor lăaturalnic se vărsa în albia mai mare de sub faleză, în vremea când Marte mai avea atmosferă, iar marile bazine de apă încă nu erau secate. S-ar grăbi să aducă aici roverul și să sape după potcoave de cai morți.

Pe mine nu mă tenta să sap. Mă tenta să intru în adâncitura aceea. Umbrele de la începutul ei sfârșeau curând într-o beznă compactă, unde, oricât îmi încordam privirea, nu reușeam să disting nimic. Cu spinarea îndoită, am avansat în pâlnia ceva mai largă cu care începea scobitura, apoi, curând, a trebuit să mă las în genunchi și să-mi continui drumul de-a bușilea. Lumina de afară pătrundea aici greu, reflectată vag de peretele scobit, iar după vreo douăzeci de pași nu mai pătrundea deloc. Rămânea ca o pată rotundă în urmă. M-am oprit, cu inima zvâcnindu-mi destul de tare încât să-i aud bătăile în cască. Bezna devenise compactă, iar ochii, deși mi se obișnuiseră cu întunericul locului, nu distingeau în față nimic. Nu mă mai puteam baza doar pe simțurile mele. Am aprins, prin urmare, reflectorul montat pe cască și fâșia de lumină izbucnită din el mi-a arătat ceea ce deja bănuiam. Văgăuna unde intrasem continua într-un tunel strâmt, cu pereții neuniformi, dar care deocamdată părea să urmeze linia dreaptă. Aș fi vrut să-l văd pe Viking susținându-și mai departe ipoteza lui cu izvorul, mai ales că din locul unde stăteam puteam percepe o înclinație inversă: partea de la intrare era mai ridicată, iar tunelul cobora ușor în direcție opusă, încât, dacă o fi avut cândva pe mijlocul lui vreun fir de apă, el n-avea cum să iasă în valea de afară, ci trebuia să se scurgă în jos, undeva sub pământ.

Am rămas o vreme acolo, nemișcat, căzut pe gânduri. Nu îndrăzneam să mai înaintez, toată povestea venise prea repede și mă descumpănea. Tunelul mă tenta, bineînțeles, mai ales că acum îi puteam vedea și detaliile. Dar cred că nu eram destul de pregătit să-l înfrunt imediat, trebuia să-mi adun gândurile. Îmi treceau prin minte tot felul de presupuneri și era greu să mă opresc la vreuna dintre ele. Relieful zonei nu era vulcanic, ca să accept eventual că pătrunsesem într-un sifon rămas deschis după retragerea magmei. Poate că Sørensen așa ar fi explicat acel pasaj subteran, însă el și ceilalți sunt străini pe Barsoom și așa vor rămâne toată viața lor. Eu nu pot gândi ca un străin. Prin urmare, nu dau doi bani pe ipoteza asta.

Mi-am zis, totuși, că era destul și pentru simțurile mele. Destul pentru atunci, vreau să spun. Reperasem locul, urma să revin și cu alte ocazii. Bineînțeles că singur, descoperirea trebuie să rămână marele meu secret. Ceilalți au socotelile lor, explorează planeta după hărți făcute pe Pământ și execută planul de cercetări aprobat de Agenția din Amsterdam. Lucrurile acelea, însă, n-au nicio legătură cu ce vedeam și trăiam eu atunci.

Înainte de a mă retrage, am mai aruncat o privire în lungul culoarului sfredelit în materia dură a planetei. Și a fost chiar bine s-o fac, fiindcă acolo, la capătul razei de lumină ieșită din reflector, mi s-a părut că simt o mișcare ușoară, ca și cum bezna ar fi făcut valuri pentru o secundă sau două. Apoi întunericul din profunzimi a rămas compact, lăsându-mă să mă întreb dacă nu cumva fusese doar o iluzie. Nu fusese. Două luminițe rotunde și fixe apăruseră acolo pe neașteptate și am știut imediat că eram la rândul meu cercetat.

* * *

Nedumeritor e faptul că n-am intrat în panică. În mod normal, imaginea ivită din neant ar fi trebuit să mă paralizeze de groază. Pătrunsesem, totuși, într-un bârlog, iar bârlogul, după toate aparențele, era locuit. Tovarășii mei din colonie căutau viețuitoare marțiene fosilizate, iar aici stăteam față în față cu ceva viu, nevăzut și neuzit, semnalat doar de lucirile verzui care nu puteau fi decât niște ochi străini. Și totuși, în mintea mea pătrunsese un gând calm și liniștitor, care mă împiedica să mă pierd cu firea. Gândul venea dinspre făptura ascunsă în beznă, acolo, pe coridorul sau tunelul pe care începusem să-l explorez. Dacă îmi transmitea un mesaj, mesajul acela era să nu-mi fie frică.

M-am retras totuși, ghemuit și cu spatele înainte, iar odată ajuns în zona mai largă și mai luminată de la intrare am putut să-mi îndrept spinarea și să fac grăbit cei câțiva pași care mă mai despărteau de spațiul liber. I-am făcut tot cu spatele, fără să-mi desprind o clipă privirile de tunelul prin care eram aproape sigur că făptura necunoscută mă urma fără grabă. Ajungând în plină lumină a zilei, m-am oprit și am așteptat.

Au trecut câteva minute bune până când și-a făcut apariția. Nu știu precis ce mă așteptasem să fie. Eram pe Barsoom, putea fi orice. Sau oricine. Un om roșu din Helium sau un thark cu patru brațe și pielea verzuie. Putea fi prieten sau dușman, dar mai degrabă prieten, după felul cum își anunțase prezența în tunelul cu pereți de piatră. Mă așteptam deci la multe, dar în niciun caz la făptura care și-a făcut apariția din partea întunecată a văgăunii, înaintând cu pași ușori până în locul mai larg, cu aspect de pâlnie, unde lumina de afară, răsfrântă indirect pe pereți, făcea ca semiîntunericul să se amestece cu niște umbre subțiri.

Era o felină mare și puternică. Se opri, mă privea fix cu ochii ei pătrunzători și își legăna încet coada vărgată. Nu dădea semne de nervozitate și am știut imediat că n-avea de gând să se repeadă la mine. În clipa următoare m-am luminat.

„Tigrishka!” am strigat. „Tigrishka!”

Eram fericit că-mi amintisem numele acela și un gând venit dinspre felină mi-a dat de înțeles că și ea era bucuroasă că-l țineam minte.

Mi-am amintit și că e telepăță. Putea gândi ca un om, ori măcar ca un om de pe Barsoom, dar în momentele acelea nu-i percepeam sub formă de cuvinte gândurile. Îi înțelegeam mai degrabă starea de spirit și, chiar fără cuvinte, înțelegeam tot ce voia ea să-mi transmită. Știam, astfel, că n-o să mai facă niciun pas dincoace de limita unde se oprișe, fiindcă acolo unde stătea încă mai avea aer venit prin tunel, dar afară n-ar fi putut să respire. Îi lipsea zgarda producătoare de oxigen.

„Tigrishka, Tigrishka...” am repetat eu, cu un glas de alint. Și, deși vorbele nu treceau de vizorul căștii de protecție, știam că ea le simte și-i pare bine să fie răsfățată. diana daminescu - fotomanipulări Apoi mi-a proiectat în minte, scurt și intens, niște imagini din care am rămas convins că pentru mine stătea ea acolo, „la poarta dintre lumi” - așa i-a tradus creierul meu gândurile nerostite - și că mai devreme sau mai târziu o să parcurgem tunelul împreună. Apoi s-a întors cu spatele, dispărând în bezna de unde venise.

Dacă lucrurile ar fi curs pe un făgaș normal, probabil că aș fi dat fuga în colonie să le împărtășesc și celorlalți experiența extraordinară a explorărilor mele de atunci. Dar în colonie nimic nu mai părea să fie normal de la o vreme încoace, așa că am mai rătăcit vreo două ore printre colinele lipsite de viață, cu grijă să nu uit locul și chiar revenind din mai multe direcții la vâioaga prin care băntuia Tigrishka. Chiar și cu întârzierea asta, am ajuns în colonie devreme, înainte de revenirea roverelor din misiunea lor cu aprobare de la olandezi. L-am văzut doar pe Moumon pe acolo. Meșterea ceva la panourile solare de lângă modulul unde locuia. Cred că m-a observat și el, dar ne-am făcut că nu ne vedem, ca să nu fim nevoiți să ne întindem la discuții.

Seara mi-am petrecut-o cu ochii în tavan, gândindumă visător la felul cum începe să mi se schimbe viața, de la o zi la alta. Nu în colonie, fiindcă pe băieții ăștia îndărătnici cu greu i-aș mai putea recupera. Nu vor admite cu niciun chip că pe Barsoom ei riscă să rămână străini pe vecie, în vreme ce eu sunt de-al casei. Tigrishka m-a recunoscut și mă acceptă. Are un mesaj special pentru mine și îmi închipui că știu de la cine. Mai rămâne să dau de oamenii roșii din Helium, Ptarth și Gathol. Dar mai ales de cei din Helium, minunea minunilor, cetatea cu ziduri rubinii și palate de cleștar, rășfrânte în oglinda canalelor pline cu apă.

Din nou am dormit agitat, iar după miezul nopții m-am trezit încercat de o neliniște ciudată și o vreme n-am mai putut adormi din nou. M-am ridicat să arunc prin hublou o privire în noptea neagră de afară. Și cred că nici nu m-am mirat s-o văd pe Tigrishka umblând ca o umbră elastică printre module, ca și cum ar căuta ceva. De data asta avea la gât zgarda producătoare de oxigen și nu părea că-i pasă de gerul crâncen al nopții. Știam că pe mine mă caută, iar la un moment dat simțurile ei telepatiche i-au dat de știre în ce ascunzătoare mă vârașem. Am văzut că se apropie de modulul meu și se tolănește ca o pisică uriașă, cu botul pe labe, în fața treptelor de la intrare.

Dimineața, când m-am deșteptat pentru a doua oară, nu mai era acolo. Cred că plecase la văgăună odată cu zorii lui Barsoom.

* * *

Cel care se interesează astăzi de soarta mea e Sunil Chandra. Cu o seară în urmă m-a apelat Paquot, așa, ca din întâmplare... Cred că o fac cu schimbul, ca să mă verifice fără să intru la bănueli. Fără să-mi dau seama ce se petrece. Am avut o discuție neplăcută și cu Sørensen, care mi-a pus întrebări ciudate, de parcă ar fi medic psihiatru și nu geolog. Oare mă tratează ca pe un bolnav? Trebuie să fiu atent la fiecare vorbă, simt că vor să scoată din răspunsurile mele dovezi de gândire necontrolată. E o prostie și, în mod precis, ciudații sunt ei! Nu poți să nu vezi în insistențele lor rău mascate semne clare de ȋicneală.

Mă întreb dacă nu cumva au observat-o pe Tigrishka. Trei nopți la rând a venit lângă modulul meu, să stea de pază. Ori, poate, doar să-mi dea încredere și să-mi transmită viziunile ei telepatice, în care se amestecă fragmente de trecut fabulos și semne ale unei suferințe colective. O suferință distilată de timp, vindecată pe măsură ce omenirea roșie își regăsea suflul și speranța. Eram aproape sigur că în scăpărările de imagini apărute în adâncul minții mele se ascundea un mesaj imperios. Tigrishka evocă Marele Exod: unii printre stele, spre Noua, alții în pantecele primitiv al lui Barsoom. Acum nu mai aveam îndoieli privitoare la faptul că mulți sunt acolo, refugiați în subterane. Că felina aceea fabuloasă era mesagerul lor.

Iar mesajul era doar pentru mine. Mă îndoiam că relația magnetică stabilită cu Tigrishka se răsfrângea și asupra altora din colonie, fiindcă n-am descoperit vreo urmă de tulburare pe chipurile lor. Îi vedeam preocupați de ceva ce mie îmi rămânea deocamdată necunoscut. Se fereau să-mi spună pe față ce se întâmplă, iar la conținutul convorbirilor cu Baza din Amsterdam nu mai aveam acces de când mă decuplaseră de la circuitul general. Lăsau deschisă doar o linie periferică, opțională, pe care mă străduiam să răspund demn și civilizat unor întrebări din ce în ce mai suspicioase.

Am observat că grupul nu mai ieșea zilnic, cu roverele, la explorările acelea ridicole prin diferite puncte de lucru din marea vale secată. Iar când ieșea totuși, Sørensen lăsa ca din întâmplare pe câte cineva în colonie, cu treburi mărunte, praf în ochi. În realitate, să mă țină sub observație și să dea raportul la întoarcerea trupei. M-am apropiat la un moment dat de Imre, care atunci părea că vrea să orienteze o antenă parabolică pentru o recepție mai precisă. Am încercat să scot o explicație de la ungur, însă „bătea apa în piuă”, cum încă se mai zice pe la noi, prin Berceni. Răspunsurile lui erau piezișe, nu lămureau nimic din ceea ce mă privea.

Da, mă considerau bolnav, însă nimeni n-o spunea de-a dreptul, iar dacă le-aș fi spus eu că asta gândesc ei presupun că n-ar fi recunoscut. M-am frământat într-o după-amiază mai multe ore, analizând situația. Pe măsură ce mă gândeam la ultimele întâmplări, m-a cuprins o spaimă teribilă. Că mă credeau nebun nici n-ar fi așa de grav, puteau să nici nu mă bage în seamă și să-și vadă deale lor, iar eu de-ale mele. Mult mai grav ar fi fost să le intre în cap că-s un nebun periculos și să se teamă de mine. Nu mă puteau trimite înapoi, la un ospiciu de pe Pământ, câtă vreme nici Agenția Europeană, nici NASA nu pusese încă la punct zborurile de întoarcere. Erau nevoiți să mă țină mai departe în colonie, lucru care-mi convenea, evident. Însă mi-ar fi displicut profund să mă țină închis, și am început să mă întreb dacă nu cumva mecanismul care zăvora modulele putea fi acționat și blocat din exterior, câtă vreme te afli înăuntru.

Un asemenea gând m-a făcut să transpir. Mi-a părut însă bine că-mi venise mie înainte de a le fi venit lor. Dacă m-ar izola în felul acela barbar, s-ar duce de răpă tot planul meu de explorare a tunelului subteran. Iar asta ar fi fost mai rău chiar decât moartea! Și nici măcar nu puteam protesta. Sørensen ar avea grijă să mă descrie în cele mai negre culori la olandezi, ca pe un caz disperat. Iar grangurilor din Amsterdam cred că nu le pasă de cei ce suferă pe

Marte, ei ne-au trimis aici ca să scape de noi, nu să ia asupra lor toate complicațiile ivite în colonie.

Vedeam din ce în ce mai clar cât de gravă putea deveni dintr-o clipă în alta situația mea și o idee a început să mă preocupe obsesiv. Nu trebuia să aștept până mă puneau sub zăvor. Trebuia să părăsesc cât mai repede modulul și să ajung fără piedici la văgăuna unde mă aștepta Tigrishka.

* * *

Momentul propice a venit chiar în dimineața următoare, după o noapte aproape nedormită, ca să pot sta cu urechea ciulită la zgomotele din exterior. Când ațipeam puțin, saream imediat în capul oaselor, având încă în auz un țâcănit de zăvor. Mă temusem că ar fi putut veni cineva pe furiș să mi-l blocheze.

Trebuie să fi fost cam ora nouă, după timpul marțian, când am văzut printr-unul dintre hublouri agitația din capătul șirului de module, unde un transportor cu roți groase era scos din adăpostul său improvizat, iar coloniștii începeau să se adune. Am ieșit și eu, oprindu-mă însă pe treptele modulului și privind preocupat agitația aceea. Deși nu-mi era în obicei să deschid convorbiri matinale, am intrat pe circuitul care îmi era accesibil și m-am interesat ce se întâmplă.

Am aflat imediat: venise „furgoneta” cu alimente. Mi-am ridicat ochii spre cer, unde ambii sateliți ai planetei se vedeau atunci în același timp, luminați dintr-o parte de soarele matinal. Lângă Phobos scliffea mai slab o stea care nu părea să facă parte din peisajul obișnuit al cerului marțian. Presupun că o navă de transport se afla acolo în poziție staționară și se pregătea să reverse asupra noastră un morman de conserve. Încărcate pe mici platforme dirijabile, lăzile ajungeau în diverse locuri din Amazonis Planitia, iar coloniștii mergeau să descopere locurile acelea și să culegă recolta căzută de sus. Mana cerească.

În graba lor, uitaseră complet de mine. Văzându-i plecați, m-am întors calm în modul și m-am pregătit de plecare. Eram fericit. Știam că n-o să-i mai văd, nici pe Viking, nici pe ceilalți din grup. Mă simțeam deja mai aproape de Phobos decât de ei. Viața mea nu mai avea nevoie de suspiciunea pe care mi-o rezervaseră. Nu mai avea nevoie nici de laptop, de distilatorul de mizerii, de fleacurile pe care le vedeam răspândite prin modul. M-am așezat tacticos la masa rabatabilă, mi-am deschis două conserve de pește, mi-am preparat o cafea mare și am început să mănânc fără grabă. La un moment dat mi-a trecut prin minte că treaba asta semăna cu ultima masă a condamnatului la scaunul electric, cum mai văzusem prin filme. Prostii! mi-am spus imediat. Acolo, jos, mă așteaptă cunoștințe și prieteni pe care nu-i mai văzusem de mult. Trebuia doar să-mi închei socotelile din camera asta cât o celulă și să plec la drum. Mi-am savurat în tihnă cafeaua. Da, asta era ultima, însă îmi aminteam și de alte licori minunate, care nu se prepară niciodată pe Pământ. Apoi mi-am spus că nu trebuia să întârziu totuși prea mult, fiindcă transportorul se putea întoarce cu o parte din lucrurile recuperate, cele din vecinătatea coloniei, iar asta m-ar fi putut încurca.

Mai erau puține de făcut. Mi-am verificat casca, instalația termică și tuburile de oxigen. M-am dezbrăcat și mi-am pus scutecul. M-am îmbrăcat la loc, cu hainele de colonist. Pe pământ li s-ar fi zis haine de stradă, dar ce străzi găsești oare aici? Am intrat în costumul pentru exterior și l-am etanșat. Eram mulțumit și bucuros că puteam să-mi stăpânesc nerăbdarea.

Odată ieșit, nu m-am mai străduit să etanșez modulul. L-am lăsat cu ușa deschisă și cred că mai mult am simțit decât am auzit aerul care țâșnea afară, în spațiul aproape vid. O ușoară și scurtă presiune în spate, atât. Mi-am închipuit aerul împrăștiindu-se în jur și mi-am amintit imediat de Fabrica de Aer a oamenilor roșii, cea care făcea odinioară atmosfera respirabilă, permițând civilizației de pe Barsoom să se răspândească la suprafața planetei, pe țărmurile Oceanului Throxus și pe lângă marile canale. Mi-au căzut privirile pe rezervoarele de oxigen lichid ale coloniei și, deodată, mi-a scăpărat în creier un gând genial. Vechea Fabrică de Aer pierise, complet ruinată, dar aici aveam una nouă, trebuia doar pusă în funcțiune.

Așa am și făcut, bucuros că nu era acolo Sørensen, să mă împiedice. În spatele rândului de module se aflau rezervoarele mari, nu cele mici și portabile, rânduite în magazine. Niște cisterne umflate, cu pereți groși, care să suporte presiunea din interior. Cinci la număr. Nu era o Fabrică de Aer prea mare, dar trebuia pusă să-și facă treaba. Era un început.

Pe Câmpia Amazonului n-am observat nicio mișcare. M-am apropiat de prima cisternă, am rupt sigiliul și am început să răsucesc roata grea de deschidere a supapei. Oxigenul țâșnea în valuri involburate. La temperatura scăzută de afară valurile acelea se condensau într-o primă fază, apoi se împrăstiau și dispăreau înghițite de spațiul lacom din jur. Am trecut la rezervorul vecin, repetând operația. Le-am deschis în cele din urmă pe toate, după care m-am retras într-o parte, privind cum din fiecare cisternă țâșneau nori involburați și cum norii aceia - de fapt un nor mare ce aducea laolaltă, în vâlătuci, gazul țâșnit din toate gurile de alimentare - se răspândeau în jur, îmbunătățind compoziția atmosferei lui Barsoom. Eram fericit că Fabrica de Aer începuse din nou să funcționeze pe planetă și mă gândeam la vremea când atmosfera lui Marte se va îngroșa în așa măsură încât refugiații din străfundurile planetei să poată ieși din nou la suprafață și să-și reia aici, deasupra, realizările mărețe de odinioară.

Sigur, pentru un obiectiv ca acesta nu ajungeau rezervoarele de oxigen ale unei singure colonii, dar miam zis că a noastră făcea începutul. Baza olandezilor va mai implanta și alte colonii, NASA de asemenea. Vor veni chinezii și indienii. Pe Barsoom nu va mai fi o singură Fabrică de Aer, mare și expusă dezastrului, ca odinioară, ci nenumărate Fabricuțe, fiecare cu aportul său neprețuit la un proiect grandios, pe care îl vedeam acum în minte mai clar decât oricând.

Țevile prin care se scurgea oxigenul nu erau largi, fiindcă fuseseră concepute să umple micile rezervoare portabile când acestea își epuizau conținutul. Dar, în fond, nu era nevoie ca gazul din cisterne să se răspândească în jur dintr-o dată. Am lăsat noua Fabrică de Aer în plină activitate și am plecat.

* * *

De când am intrat în tunel aud iarăși vocile. Mi se par alarmate, presupun că se întâmplă ceva neobișnuit acolo de unde vin. Perfuzii, anestezice și mici țipete estompate, femei care își transmit una alteia neliniștea și teama. Da, da, ceva nu e bine și domnul acela, îmi amintesc că se numește Lăzărescu, respiră din ce în ce mai greu, horecăt. Totuși, nu pot să stau mult cu gândul la el și la ce-i rău acolo, fiindcă aici, în coridorul scobit în stâncă, trebuie să-mi controlez propriile mișcări și să cercetez traseul. Tigrishka nu m-a așteptat la intrare, să mă pot baza pe simțurile ei delicate și să nu mă cred singur pe lume. Probabil că-i undeva mai în față și mai jos, fiindcă înclinarea tunelului continuă. Un unghi mic, însă neabătut. Calculat cu precizie.

La lumina tot mai slabă a reflectorului de pe cască, pereții sclipesc ca și cum ar fi străbătuți de vinișoare roșii și aurii. Constat că tot am făcut o greșală înainte de plecare: trebuia să-mi schimb acumulatorii lămpii și pur și simplu am uitat. Asta o să mă coste, fiindcă în condiții vitrege totul se plătește. De la un moment încolo, va trebui să-mi urmez drumul pe băjbăite. Până atunci, însă, pot explora culoarul de piatră, care îmi pare deja nesfârșit, iar întunericul din fața mea se retrage pe măsură ce avansez. Cred că umblu de mai multe ore, cel mai adesea în poziții incomode, aplecat mult în față ca să mă pot strecura pe sub tavanul scund, și nu de puține ori târâș, pe porțiunile unde tunelul se îngustează ca pentru cârțițe.

Și mai cred că pe măsură ce cobor se face mai cald. Aerul de aici trebuie să fie mai dens decât cel de la intrare. Poate chiar respirabil, dar nu m-am încumetat să verific, scoțându-mi casca. Am nevoie de ea pe cap, să mă protejeze de lovituri. În plus, mai am destul oxigen în rezervor. Sper că oxigenul de sus, din cisterne, s-a răspândit deja în atmosfera marțiană, îmbunătățind-o calitativ. Aici lumina scade și mai mult, ba chiar începe să pâlpâie. Nu știu pe unde umblă Tigrishka, nu-i văd ochii lucitori în beznă și nu i se simte nici influența telepatică. Coridorul se îngustează din nou. Bine că planșeul inferior e uscat și nu alunec.

Voci, voci... Însă nu cele din cabinetul medical, ci altele, vorbind într-o limbă străină. După inflexiuni, poate fi atlanta, sau mai degrabă barsumiana vorbită de tharci. Are și sunete aspre, cuvinte scrâșnite, al căror sens fac efortul să mi-l amintesc. Din fericire, printre ele se amestecă și vorbirea blândă a celor din Helium. Sunete calde care te tulbură, mai ales când le auzi din guri de copii sau rostite de femei.

Fac din nou popas înainte de a mă strecura printr-o zonă dificilă. Am mai sorbit o înghițitură de apă și mă simt mult mai bine. Ar fi minunat să nu obosești prin labirintul ăsta, s-o poți ține întins spre locul unde tunelul se deschide cu totul. Când obolesc, rămân o vreme culcat și-mi trag sufletul, întărindu-mă în voința de a continua. De a merge până la capăt. Ar fi nedemn să abandonez și să rămân prizonier aici. Aici e niciunde.

Prin porțiunea asta tunelul nu e mai larg decât tunde stefaniuc - artă generativă conducta de beton prin care mă vâram odinioară, în copilărie. Trebuie să mă târâsc pe burtă, atent să nu mi se sfâșie costumul de protecție în muchiile pietrelor peste care trec. Mai rău e că iar mi-au legat mâinile la spate. E un chin să te târâști ca un vierme și să nu te poți folosi de coate, de degete. Am în minte chipuri de oameni roșii, bărbați curajoși și femei cu trupuri netede, zvelte, sclipindu-și podoabele scumpe cu care își acoperă ici-colo goliciunea de care nu se rușinează. Sunt acolo, în față, iar gândul că trebuie să ajung la ei îmi dă puteri înzecite. Nu știu cine și de ce mi-a legat mâinile la spate. Încheieturile mă dor, legăturile mă taie chiar și prin materialul gros al costumului de protecție.

Aud iar voci de medici. Sunt tot mai alarmate, chiar dacă sunetele vin spre conștiința mea filtrate și rostogolite indistinct. Apoi o voce de bărbat hotărât, ridicată peste toate celelalte, poruncind: „Dezlegați-l!” După care o vreme nu mai simt nimic, decât pulsul meu grăbit din urechi, efect al încordării și al efortului supraomenesc. Descopăr cu surprindere că am mâinile libere, mi le pot aduce în față. Mă pot sprijini pe ele, pot avansa mai ușor. Încă puțin și trec de porțiunea asta îngustă, încă puțin și ies din nou într-un coridor mai înalt, ca să mă pot așeza, cu genunchii la piept, cu umerii sprijiniți de perete. Să pot gândi mai calm și să simt cum panica mi se scurge din trup, lăsând în urmă o mare liniște.

Dar până la liniștea asta bateriile electrice mi s-au consumat cu totul, lampa a mai pâlpâit o dată slab și s-a stins. Stau sprijinit de peretele colțuros într-o beznă totală, groasă și grea. Sunt liniștit, nu tresar când bărbatul acela de departe revine cu cuvinte clare, chiar dacă ezitante. „Doamnă Lăzărescu, s-a făcut tot ce se putea face”, rostește el din miezul bezei profunde. „Nimeni nu e Dumnezeu pe Pământ”.

Și deodată îmi amintesc! Îmi amintesc de o femeie îmbătrânită înainte de vreme, cu obrajii ridați și cu ochi pustii. Am văzut-o undeva, am văzut-o cândva, plutea ca în vis printr-o navă uriașă, o navă-catedrală. Ori, poate, o navă de catedrală. O revăd din nou plutind neajutorată spre omul din altar, dar acum Bill Gates e îmbrăcat într-un halat alb și simt că n-o poate ajuta nici măcar cu o rugăciune.

Doi ochi verzui sclipesc în mijlocul bezei și mintea mi-e invadată din nou de mesajele unei inteligențe străine. Tigrishka! Nu m-a uitat. A revenit în coridorul de trecere. Nu-i disting conturul în tenebrele din miezul planetei, însă îi percep prezența caldă și afectuoasă. Ea e ghidul meu mai departe. Cunoaște drumul. Cunoaște ieșirea din acest tunel exasperant. Venirea ei aici e o garanție că mă apropii de capăt. Va fi o lumină acolo. Va fi o deschidere, un spațiu larg și familiar, locuit de popoarele lui Barsoom. Îmfrumusețat de cetățile reconstruite. Întărit de brațele oțelite ale lorzilor războiului, cu spade grele atârinate la sold.

Merg într-acolo, pe urmele felinei. Lumina se apropie. Chiar sub pragul din capătul tunelului se deschide Helium, cetatea cetățitorilor, cu palatele sale de rubin și cleștar, cu piețe largi și pline de viață, cu promisiuni de măreție și triumf.

Mai ești și tu, prințesa tinereții mele! Te-am purtat aproape de inimă în toate peregrinările mele pe Terra și sunt convins că nici tu nu m-ai uitat. Știu, ești acolo și mă vezi, iubita mea învăluită în propriile-i plete și în parfum de ambră! Stai dreaptă lângă coloanele de marmură, între făclii ce-și joacă reflexele pe trupul tău cu forme nobile, pe pielea roșiatică, pe aurul podoabelor de pe coapse și sâni...

Fala regatelor și a Cetății!... Dulcinea!... Dejah Thoris...